

Læreplaner for Kunnskapsløftet

Utdanningsdirektoratets forslag til læreplan i fremmedspråk 2 og 3

FREMMEDSPRÅK 2 OG 3

Faget omfatter de mest utbredte europeiske språk og dessuten minoritetsspråk i Norge av ulik geografisk og lingvistisk bakgrunn og inkluderer både samisk og finsk/kvensk og språk fra andre verdensdeler.

Formål

Språk åpner dører. Når vi lærer andre språk, får vi mulighet til å komme i kontakt med andre mennesker og kulturer, og det kan øke vår forståelse for hvordan mennesker lever og tenker.

Språkkompetanse gir mulighet for deltakelse i internasjonale sammenhenger og bidrar til å gi et mer nyansert bilde av internasjonale prosesser og hendelser. I en verden med økende mobilitet og digital samhandling, er kompetanse i flere språk, inkludert interkulturell kompetanse, en forutsetning for kommunikasjon og deltakelse på mange områder.

Faget innebærer mye mer enn å lære språket. Kommunikasjon og innsikt i egne og andres levemåter, livssyn, verdier og kulturer gir større bevissthet om egen kultur og nye muligheter til opplevelser. Opplevelse og innsikt i kulturelle forhold er en kilde til personlig vekst og dannelse og gir større muligheter innen utdanning, arbeidsliv og fritid.

Tilnærningen av disse kunnskapene og ferdighetene krever en bevisstgjøring om hvilke strategier som brukes for å lære språk, og hvilke strategier som hjelper til å forstå og å bli forstått. Det er også viktig å vurdere egen språkbruk, sette egne mål for læringen og bestemme hvordan disse skal nås. Utviklingen av evnen til å lære å lære et fremmedspråk gir bedre innsikt også i morsmålet, og dette blir således en viktig del av den enkeltes personlige utvikling og kan bidra til flerspråklighet.

Læring av et nytt fremmedspråk bygger på erfaringer fra tidligere språklæring både i og utenfor skolen. Utforsking av autentisk språkbruk og kommunikasjonsstrategier er sentralt for at kunnskaper og ferdigheter i språk skal bli et praktisk redskap for økt samhandling med mennesker med ulik kulturbakgrunn og dermed også for økt mellommenneskelig forståelse og respekt. Slik ivaretar språk- og kulturkompetanse det allmenndannende perspektivet og bidrar til å styrke demokratisk engasjement og medborgerskap.

Struktur

Årstrinn		Hovedområder		
8. -10.	Fremmedspråk 2	Språklæring	Kommunikasjon	Språk, kultur og samfunn
Vg1-Vg2	Fremmedspråk 2	Språklæring	Kommunikasjon	Språk, kultur og samfunn
Vg1- Vg2	Fremmedspråk 3	Språklæring	Kommunikasjon	Språk, kultur og samfunn

Timetall

UNGDOMSTRINNET

8.-10. årstrinn: 304 timer

Fremmedspråk 2 har kompetansemål etter 10. årstrinn i grunnskolen.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Fremmedspråk 2 og 3 som fellesfag har kompetansemål etter Vg2.

STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM

Vg1: 150 timer

Vg2: 150 timer

Fremmedspråk 2 (300 timer) bygger på obligatorisk fremmedspråk 2 fra grunnskolen.

Fremmedspråk 3 (300 timer) har de samme kompetansemålene som 10. årstrinn i grunnskolen.

PÅBYGGINGSÅR TIL GENERELL STUDIEKOMPETANSE

Elever som velger å fortsette med fremmedspråk 2 fra ungdomstrinnet, følger samme læreplan som for fremmedspråk 2 i studieforberedende utdanningsprogram. Elever som velger et nytt fremmedspråk i påbyggingsåret (fremmedspråk 3), følger samme læreplan som for fremmedspråk 3 i studieforberedende utdanningsprogram.

Hovedområder

Språklæring

Hovedområdet *språklæring* skal åpne for innsikt i det å lære et fremmedspråk, slik at elevene kan bli mer selvstendige. Språklæring omfatter kunnskap om språket, språkbruk og innsikt i egen språklæring. Å utvikle evnen til å bruke hensiktsmessige læringsstrategier, så som å definere egne læringsbehov, formulere mål, velge arbeidsmåter, bruke hjelpemidler og vurdere arbeidsprosess og måloppnåelse individuelt og i samarbeid med andre, vil kunne øke læringsutbyttet i faget som helhet.

Kommunikasjon

Hovedområdet *kommunikasjon* dreier seg om formidling av mening gjennom språket. Det omfatter lytting, lesing, skriving, muntlig presentasjon og spontan samhandling, knyttet til ulike kommunikasjonssituasjoner, medier, sjangere og språkfunksjoner.

Det omfatter også språklig repertoar: ordforråd, setningsbygning, og tekstsammenheng; her ligger mål for innlæring av spesifikke språklige ferdigheter som er nødvendige verktøy for å mestre ulike kommunikasjonssituasjoner. Bruk av språket på tvers av fag og emner inngår også i hovedområdet.

Språk, kultur og samfunn

Hovedområdet *språk, kultur og samfunn* gir innhold til hovedområdet *kommunikasjon*: Det dreier seg om kunnskap om og innsikt i målspråklandenes språk, geografi, historie, samfunn og kultur. Møtet mellom egne kulturelle erfaringer, forutsetninger og holdninger og målspråklandenes kultur kan utvikle interesse, forståelse og toleranse for andres og bedre innsikt i egne livsvilkår og identitet. -

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der hvor de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen.

I fremmedspråk 2 og 3 forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne lese og å kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig er sentralt i utviklingen av kompetanse i fremmedspråket og går igjen i kompetansemålene for alle trinn. Disse ferdighetene er viktige redskaper i arbeidet med å forstå og ta i bruk det nye språket i stadig mer varierte og krevende sammenhenger på

tvers av kulturer og fagfelt.

Muntlige ferdigheter innebærer både å kunne lytte og å kunne tale.

Å kunne lese er en del av den praktiske språkkompetansen, og innebærer at en kan lese med forståelse, utforske og reflektere over stadig mer krevende tekster, og slik skaffe seg innsikt på tvers av kulturer og fagfelt. Å utvikle leseferdighet i det nye språket vil også bidra til å styrke leseferdigheten generelt.

Å kunne regne er en forutsetning for å forstå og bruke fremmedspråket i forbindelse med kvantifisering, beregninger, målinger og grafiske framstillinger i hverdagslige sammenhenger.

Å kunne bruke digitale verktøy, internett og andre digitale medier, bidrar til å utvide læringsarenaen for faget og tilfører læringsprosessen verdifulle dimensjoner gjennom muligheter for møte med autentisk språk og anvendelse av språket i autentiske kommunikasjonssituasjoner. Kildekritikk, opphavsrett og personvern er sentrale områder i digitale sammenhenger som også inngår i fremmedspråk.

Kompetansemål

UNGDOMSTRINNET

Etter 10. årstrinn - fremmedspråk 2

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Etter Vg2 studieforbereende utdanningsprogram – fremmedspråk 3

Etter påbyggingsår til generell studiekompetanse – fremmedspråk 3

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- definere egne læringsbehov, sette egne læringsmål, velge egnede arbeidsmåter og hjelpemidler og vurdere arbeidsprosess og måloppnåelse
- undersøke likheter og ulikheter mellom morsmålet og det nye språket og utnytte dette i språklæringen
- sette seg inn i muntlig og skriftlig språk på ord-, setnings-, og tekstnivå
- utvikle hensiktsmessige lytte-, tale- lese- og skrivestrategier -
- samtale om og beskrive arbeidet med å lære det nye språket
- utnytte kommunikasjonsteknologi til samarbeid og møte med autentisk språk

Kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke språkets alfabet og tegn
- forstå og bruke tall i praktiske situasjoner
- finne relevante opplysninger og forstå innholdet i skriftlige og muntlige tilpassede og autentiske tekster i ulike sjangere
- bruke ord, setningsoppbygging og tekstbindingsformer så variert og presist som mulig
- tilpasse språkbruken i noen grad til formelle og uformelle kommunikasjonssituasjoner
- bruke lytte-, tale- lese- og skrivestrategier tilpasset formålet med kommunikasjonen
- delta i enkle spontane samtalsituasjoner
- presentere ulike emner muntlig
- kommunisere med forståelig uttale
- skrive om ulike emner i ulike sjangere
- gi uttrykk for holdninger, emosjoner og estetiske opplevelser

Språk, kultur og samfunn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- kommunisere om oppfatninger om knyttet til språkområdet og Norge

- kommunisere om dagligliv og aktuelle hendelser i språkområdet og i Norge
- kommunisere om sider ved språk- og samfunnsforhold, tradisjoner, skikker, levemåter i språkområdet og eget land
- kommunisere om sider ved historie, geografi, miljø og klima i språkområdet og eget land
- gi uttrykk for opplevelser knyttet til kulturformer i språkområdet med vekt på litteratur, film, musikk, billedkunst og arkitektur

Etter Vg2 fremmedspråk 2

Etter påbygging til generell studiekompetanse fremmedspråk 2

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- definere egne læringsbehov, sette egne læringsmål, velge egnede arbeidsmåter og hjelpemidler og vurdere arbeidsprosess og måloppnåelse
- undersøke og reflektere over muntlig og skriftlig språk på ord-, setnings-, og tekstnivå
- utvikle og reflektere over hensiktsmessige lytte-, tale- lese- og skrivestrategier
- bruke autentisk språk til egen læring
- samtale om og vurdere arbeidet med å lære det nye språket
- reflektere over og vurdere egen språkutvikling
- vurdere og utnytte kommunikasjonsteknologi til samarbeid og møte med autentisk språk

Kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forstå innholdet i et bredt utvalg skriftlige og muntlige autentiske tekster i ulike sjangere
- bruke lytte-, tale- lese- og skrivestrategier tilpasset formål, situasjon og sjanger
- bruke språk om tall og størrelser i praktiske situasjoner
- tilpasse språket til ulike kommunikasjonssituasjoner
- bruke ord, setningsoppbygging og tekstbindingsformer variert og presist
- kommunisere med god uttale og intonasjon
- delta i spontane samtaler om ulike tema og aktuelle emner
- presentere muntlig med god sammenheng ulike emner
- skrive sammenhengende tekster i ulike sjangere om ulike emner
- uttrykke opplevelser, synspunkt og holdninger, ønsker og emosjoner
- kommunisere via digitale medier

Språk, kultur og samfunn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte hvordan språkkunnskaper og kulturinnsikt kan fremme flerkulturell samarbeid og forståelse
- drøfte sider ved dagligliv, tradisjoner, skikker, tenke- og levemåter i språkområdet og i egen kultur
- drøfte sider ved livsvilkår og aktuelle samfunnsforhold, geografi, historie, miljø og klima i språkområdet og i eget land
- gi uttrykk for opplevelser og refleksjon knyttet til kulturformer i språkområdet med vekt på litteratur, film, musikk, billedkunst og arkitektur

Vurdering

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskriften til opplæringsloven.

Det gis avsluttende vurdering med karakter på følgende trinn:

Standpunktvurdering

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Elevene skal ha én standpunktkarakter.
Vg1 studieforberedende utdanningsprogram Vg2 studieforberedende utdanningsprogram Påbygning til generell studiekompetanse	Elevene skal ha én standpunktkarakter.

Der faget går over flere år, er det bare standpunktvurdering fra det øverste nivået i videregående opplæring som framkommer på kompetansebevis eller vitnemål.

Eksamen for elever

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Vg2 studieforberedende utdanningsprogram	Elevene kan trekkes ut til skriftlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Påbygning til generell studiekompetanse	Elever går opp til samme eksamen som Vg2 studieforberedende.

Eksamen for privatister

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Det er ikke privatistordning i faget.
Vg2 studieforberedende utdanningsprogram	Privatister skal gå opp til skriftlig og muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt.
Påbygning til generell studiekompetanse	Privatister går opp til samme eksamen som Vg2 studieforberedende.